

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТРАНСПОРТУ

Кафедра обліку і аудиту

ЗАВДАННЯ І МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**до виконання контрольної роботи
з дисципліни**

«ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Харків – 2014

Методичні вказівки розглянуто і затверджено на засіданні кафедри обліку і аудиту 15 серпня 2012 р., протокол № 1.

Призначено для студентів і слухачів ІППК напрямку підготовки 6.030509 «Облік і аудит».

Укладачі:

професори Н.В. Чебанова,
Т.І. Єфіменко

Рецензент

проф. О.Г. Кірдіна

ЗАВДАННЯ І МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання контрольної роботи
з дисципліни
«ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Відповідальний за випуск Єфіменко Т.І.

Редактор Еткало О.О.

Підписано до друку 28.01.13 р.

Формат паперу 60x84 1/16. Папір писальний.

Умовн.-друк. арк. 0,5. Тираж 25. Замовлення №

Видавець та виготовлювач Українська державна академія залізничного транспорту,
61050, Харків-50, майдан Фейербаха, 7.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 2874 від 12.06.2007 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

Українська державна академія залізничного транспорту

Кафедра «Облік і аудит»

**Завдання і методичні вказівки
до виконання контрольної роботи**

з дисципліни

«ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»
для студентів і слухачів ІПК на пряму підготовки
6.030509 «Облік і аудит»

Харків – 2012 рік

Методичні вказівки розглянуто і рекомендовано до друку на засіданні кафедри “Облік і аудит” 15 серпня 2012 р., протокол № 1.

Укладачі:

професори Н.В. Чебанова,
Т.І. Єфіменко

Рецензент

проф. О.Г. Кірдіна

ЗМІСТ

Вступ	4
Запитання для виконання контрольної роботи з дисципліни «Основи наукових досліджень».....	6
Методичні рекомендації до виконання завдання та основні загальні теоретичні положення дисципліни «Основи наукових досліджень».....	7
Критерії оцінювання знань і вмінь студентів	13
Список літератури.....	18

ВСТУП

Викладання дисципліни має забезпечити засвоєння студентами основ методики проведення наукових досліджень з бухгалтерського обліку та контролю, набуття ними навичок самостійного творчого пошуку і формування наукової думки.

Мета дисципліни — засвоєння основ методології та методики економічних наукових досліджень з бухгалтерського обліку і контролю; ознайомлення з основними поняттями науки, закономірностями та етапами її розвитку, з історією виникнення і розвитку наук «Бухгалтерський облік», «Економічний аналіз» та «Аудит»; набуття студентами елементарних навичок збору та обробки економічної інформації, а також засвоєння методики виконання студентських наукових праць (рефератів, есе, курсових робіт з профільюючих дисциплін, доповідей, анотацій наукових статей, рецензій магістерських дипломних робіт тощо); оволодіння методикою і технікою оформлення результатів наукових досліджень.

Завдання дисципліни — використати можливості навчального процесу для ознайомлення студентів з основними поняттями науки, закономірностями та етапами її розвитку; з історією виникнення та удосконалення науки бухгалтерського обліку; допомогти їм у засвоєнні основ методики економічних наукових досліджень, у виборі теми магістерської дипломної роботи та оволодінні методикою і технікою оформлення результатів студентських наукових досліджень.

Перелік знань та вмінь, якими необхідно володіти в процесі вивчення курсу

Після вивчення курсу студенти повинні:

знати методика, планування й організацію наукового дослідження в економічному напрямку, а також техніку дослідження, методологічні прийоми написання наукових текстів;

вміти :

- формулювати завдання наукового дослідження;
- планувати і проводити експеримент;
- обробляти отримані результати;
- зіставляти результати експерименту з теоретичними передумовами;

- формулювати висновки дослідження;
- складати звіт, доповідь чи статтю за результатами наукового дослідження;
- застосовувати комплексний науковий підхід до аналізу й опрацювання інформаційних джерел у наукових дослідженнях, а також набути навичок підготовки наукових виступів, статей, тез доповідей, дипломних робіт;
- **мати уявлення** про організацію наукових досліджень, набути практичних умінь та навичок висловлювання особистої думки, навчитися робити наукові узагальнення та висновки.

Контрольна робота складається з теоретичного завдання, яке виконують відповідно до навчального плану за одним з наведених варіантів завдань, який студент обирає за своїм порядковим номером у списку у журналі викладача.

Номер залікової книжки і номер за списком необхідно вказати на титульній сторінці контрольної роботи. При відсутності цих відомостей контрольна робота повертається студенту без рецензування і не зараховується.

Програмні матеріали студенти повинні вивчити за інструктивними матеріалами і підручниками, що наведені у списку літератури.

Оформляються виконані завдання з наведенням назви дисципліни, номера питання, відповідних пояснень та за вимогами до оформлення.

Вимоги до оформлення

Робота виконується в друкованому через 1,5 інтервали вигляді, або, як виняток, може бути написана від руки з полями згідно зі стандартами: ліворуч – 30 мм, праворуч – 10 мм, знизу та зверху – по 20 мм. Сторінки роботи повинні бути пронумерованими. Обсяг 10-15 сторінок. Титульна сторінка має містити назви міністерства, академії, факультету, кафедри, курсу, спеціальності, номер групи, назву дисципліни, а також прізвище та ініціали студента і посаду, прізвище та ініціали викладача, що перевіряє роботу. Текстова частина повинна мати зміст (план), вступ, окремі розділи (параграфи), висновки. Окремо наводиться список літератури.

Запитання для виконання контрольної роботи з дисципліни «Основи наукових досліджень»

Теми теоретичного завдання для контрольної роботи з дисципліни «Основи наукових досліджень»

- 1 Роль науки в розвитку НТП.
- 2 Наукові цінності та наукові цілі.
- 3 Особливості буденного і наукового пізнання.
- 4 Принципи науковості знань.
- 5 Ознаки класифікації наукових знань.
- 6 Предмет і об'єкти науки.
- 7 Сучасна мовна наукова картина світу.
- 8 Умови підвищення рівня мовної комунікації у науково-професійній сфері діяльності.
- 9 Реалізація продуктивної сили науки.
- 10 Дидактичні підходи до пізнання явищ (феноменталізм).
- 11 Специфіка усної і писемної форм репрезентації наукових досліджень.
- 12 Історія формування й основні ознаки сучасної економічної терміносистеми.
- 13 Принципи діалектичного підходу при дослідженні явищ і процесів.
- 14 Специфіка мови професійного спілкування.
- 15 Засоби вираження спеціальних реалій, категорій, понять.
- 16 Основоположні функції науки.
- 17 Дидактичні підходи до пізнання явищ (сцієнтизм).
- 18 Дидактичні підходи до пізнання явищ (раціоналізм).
- 19 Наукове пізнання і якість знань.
- 20 База знань та її склад.
- 21 Методологія наукового пізнання.
- 22 Суперечка як основа професійної дискусійно-полемічної мови. Прийоми суперечки.
- 23 Наукові відкриття: закономірності, властивості і явища.
- 24 Світова історія розвитку науки.
- 25 Дидактичні підходи до пізнання явищ (позитивізм).
- 26 Наука як продуктивна сила.
- 27 Особливості наукового і буденного пізнання.
- 28 Предмет і об'єкти науки, їх класифікація.

29 Принципи науковості знань. Ознаки класифікації наукових знань.

30 Управління знаннями.

31 Дидактичні підходи до пізнання явищ (емпіризм).

32 Державна політика у сфері науково-технічної інформації.

33 Правовий режим науково-технічної інформації.

Методичні рекомендації до виконання завдання та основні загальні теоретичні положення дисципліни «Основи наукових досліджень»

Обсяг теоретичного завдання повинен бути в межах від 4 до 5 сторінок: шрифт тексту 14, інтервал одинарний.

Структура теоретичного завдання повинна містити:

1) постановку проблеми (обґрунтування важливості і значущості обраної теми);

2) аналіз останніх досліджень і публікацій (огляд думок, уже висловлених раніше за обраною темою, з посиланням на відповідних авторів);

3) визначення невирішеної частини проблеми (питання, що залишилося поза увагою науковців);

4) формулювання мети теоретичного завдання (вказати, яку проблему висвітлює автор) ;

5) викладання основної частини (розкрити зміст явища, що описується);

6) висновки (де узагальнюються власні думки автора).

Науковий стиль мови є засобом спілкування в галузі науки і навчально-наукової діяльності. Кожен член сучасного суспільства в різний час життя і в різній мірі стикається з текстами цього стилю, що функціонує в усній і писемній формах, тому опанування норм наукового і навчального-наукового стилю мови є важливою складовою частиною культури українського усного і писемного мовлення.

Науковий стиль належить до книжних стилів літературної мови, що мають загальні умови функціонування і схожі мовні особливості, серед яких:

- попереднє обдумування висловлювання;

- переважно монологічний характер мови;
- точний відбір мовних засобів;
- прагнення до нормованої мови.

Поява і розвиток наукового стилю пов'язані з прогресом наукових знань у різних сферах життя і діяльності природи і людини. Спочатку науковий виклад був наближений до стилю художнього оповідання (емоційне сприйняття явищ у наукових працях Піфагора, Платона і Лукреція). Створення в грецькій мові, що поширювала свій вплив на весь культурний світ, стійкої наукової термінології привело до відділення наукового стилю від художнього (олександрійський період). У Росії науковий стиль мови почав складатися в перші десятиліття XVIII ст. у зв'язку зі створенням авторами наукових книг і перекладачами російської наукової термінології. Значна роль у формуванні і вдосконаленні наукового стилю належала М.В. Ломоносову і його учням (друга половина XVIII ст.), остаточно науковий стиль склався лише до кінця XIX ст.

Науковий стиль мови має свої різновиди (підстили):

- власне науковий;
- науково-технічний (виробничо-технічний);
- науково-інформативний;
- науково-довідковий;
- навчально-науковий;
- науково-популярний.

Реалізуючись у писемній і в усній формах спілкування, сучасний науковий стиль має різні жанри, види текстів .

Навчально-наукова мова реалізується в таких жанрах:

- повідомлення;
- відповідь (усна відповідь, відповідь-аналіз, відповідь-узагальнення, відповідь-угрупкування);
- міркування;
- мовний приклад;
- пояснення (пояснення-пояснення, пояснення-тлумачення).

Різноманіття видів наукового стилю мови базується на внутрішній єдності і наявності загальних позамовних і власне лінгвістичних властивостей цього виду мовної діяльності, які проявляються незалежно від характеру наук (природних, точних, гуманітарних) і власне жанрових відмінностей.

Сфера наукового спілкування відзначається тим, що її метою є найбільш точне, логічне, однозначне вираження думки. Найголовнішою формою мислення у сфері науки є поняття, динаміка мислення виражається в судженнях і висновках, які йдуть один за одним у точній логічній послідовності. Думка точно аргументована, підкреслюється логічність міркування, в тісному взаємозв'язку перебувають аналіз і синтез. Отже, наукове мислення набуває узагальненого й абстрагованого характеру. Остаточна кристалізація наукової думки здійснюється в зовнішній мові, в усних і письмових текстах різних жанрів наукового стилю, що мають, як було сказано, загальні риси. Загальними позамовними властивостями наукового стилю мови, його стильовими рисами, обумовленими абстрактністю (понятійністю) і точною логічністю мислення, є:

- наукова тематика текстів;
- узагальненість, абстрагованість, абстрактність викладу.

Майже кожне слово виступає як позначення загального поняття або абстрактного предмета. Абстрактно-узагальнений характер мови проявляється у відборі лексичного матеріалу (іменники переважають над дієсловами, використовуються загальнонаукові терміни і слова, дієслова вживаються в певних часових і особових формах) і особливих синтаксичних конструкцій (неозначено-особові речення, пасивні конструкції);

- логічність викладу. Між частинами висловлювання є впорядкована система зв'язків, виклад несуперечливий і послідовний. Це досягається використанням особливих синтаксичних конструкцій і типових засобів міжфразового зв'язку;

- точність викладу. Досягається використанням однозначних виразів, термінів, слів з ясною лексико-семантичною сполучуваністю;

- доказовість викладу. Міркування аргументують наукові гіпотези і положення;

- об'єктивність викладу. Проявляється у викладі, аналізі різних точок зору на проблему, в зосередженості на предметі висловлювання і відсутності суб'єктивізму при передачі змісту, в безособовості мовного виразу;

- насиченість фактичною інформацією, що необхідно для доказовості й об'єктивності викладу.

Найважливіше завдання наукового стилю мови – пояснити причини явищ, повідомити, описати істотні ознаки, властивості предмета наукового пізнання.

Названі особливості наукового стилю виражаються його мовними характеристиками і визначають системність власне мовних засобів цього стилю. Науковий стиль мови містить мовні одиниці трьох типів :

1) лексичні одиниці, що мають функціонально-стильове забарвлення цього (тобто наукового) стилю. Це особливі лексичні одиниці, синтаксичні конструкції, морфологічні форми;

2) міжстильові одиниці, тобто мовні одиниці стилістично нейтральні, використовувані рівною мірою в усіх стилях;

3) стилістично нейтральні мовні одиниці, що переважно функціонують саме в цьому стилі. Таким чином, стилістично значущим стає їх кількісне переважання в цьому стилі. Кількісно маркованими одиницями в науковому стилі стають передусім деякі морфологічні форми, а також синтаксичні конструкції.

1 Лексика наукового стилю мови

Оскільки провідною формою наукового мислення є поняття, майже кожна лексична одиниця в науковому стилі означає поняття або абстрактний предмет. Точно й однозначно називають спеціальні поняття наукової сфери спілкування і розкривають їх зміст особливі лексичні одиниці - терміни. Термін - це слово або словосполучення, що означає поняття спеціальної галузі знання або діяльності і що є елементом певної системи термінів. У середині цієї системи термін прагне до однозначності, не виражає експресії і є стилістично нейтральним. Наведемо приклади термінів : атрофія, числові методи алгебри, діапазон, зеніт, лазер, призма, радіолокація, симптом, сфера, фаза, низькі температури, кермети. Терміни, значна частина яких є інтернаціональними словами, - це умовна мова науки.

У кількісному відношенні в текстах наукового стилю терміни переважають над іншими видами спеціальної лексики (номенклатурними назвами, професіоналізмами, професійними жаргонізмами та ін.), в середньому термінологічна лексика зазвичай складає 15-20 % загальної лексики цього стилю. У наведеному фрагменті науково-популярного тексту терміни виділені особливим шрифтом, що дає змогу побачити їх кількісну

перевагу в порівнянні з іншими лексичними одиницями: На той час фізики вже знали, що **еманация** – це радіоактивний хімічний елемент нульової групи періодичної системи, тобто – інертний газ; порядковий номер його – 85, а масове число найбільш довгоіснуючого ізотопу – 222.

Для термінів, як основних лексичних складових наукового стилю мови, а також для інших слів наукового тексту, характерне вживання в одному, конкретному, визначеному значенні. Якщо слово багатозначне, то воно вживається в науковому стилі в одному, рідше у двох значеннях, які є термінологічними : сила, розмір, тіло, кислий, рух, твердий. Узагальненість, абстрактність викладу в науковому стилі на лексичному рівні реалізується у вживанні великої кількості лексичних одиниць з абстрактним значенням (абстрактна лексика). "Наукова мова збігається з понятійно-логічною мовою, понятійна мова виступає як абстрактніша" [15].

Науковий стиль має і свою фразеологію, що містить складені терміни: сонячне сплетення, прямий кут, площина похилої, глухі приголосні, дієприслівниковий зворот, складносурядне речення, а також різного роду кліше: полягає в .., є .., складається з .., застосовується для та ін.

2 Морфологічні особливості наукового стилю мови

Мові наукового спілкування властиві свої граматичні особливості. Абстрагованість і узагальненість наукової мови проявляються в особливостях функціонування різноманітних граматичних, зокрема морфологічних, одиниць, що виявляється у виборі категорій і форм, а також мірі їх частоти в тексті.

Назви понять у науковому стилі переважають над назвами дій, це призводить до меншого вживання дієслів і більшого вживання іменників. При використанні дієслів помітна тенденція до їх десемантизації тобто втрати лексичного значення, що відповідає вимозі абстрактності, узагальненості наукового стилю викладу. Це проявляється в тому, що велика частина дієслів у науковому стилі функціонує в ролі зв'язкових: бути, називатися, вважатися, стати, ставати, робитися, здаватися, полягати, складати, володіти, визначатися, подаватися та ін. Є значна група дієслів, що виступають компонентами дієслівно-іменних поєднань, де головне смислове навантаження падає на іменник, що називає дію, а дієслово виконує граматичну роль (означаючи

дію в найширшому значенні слова, передає граматичне значення відміни, особи і числа): приводити – до виникнення, до загибелі, до порушення, до розкріпачення; робити – розрахунки, обчислення, спостереження. Десемантизація дієслова проявляється також у переважанні в науковому тексті дієслів широкої, абстрактної семантики: існувати, відбуватися, мати, з'являтися, змінювати(ся), продовжувати(ся) та ін.

Для наукової мови характерне використання дієслівних форм з ослабленими лексико-граматичними значеннями часу, особи, числа, що підтверджується синонімією структур речення: перегонку роблять – перегонка робиться, можна вивести висновок – виводиться висновок та ін.

Ще одна морфологічна особливість наукового стилю полягає у використанні сьогодення позачасового (з якісним, ознаковим значенням), що необхідно для характеристики властивостей і ознак досліджуваних предметів і явищ: При подразненні певних місць кори великих півкуль регулярно відбуваються скорочення; Вуглець складає найважливішу частину рослини. У контексті наукової мови позачасового значення набуває і минулий час дієслова: Зроблено n дослідів, в кожному з яких x набув певного значення. За спостереженнями учених, відсоток дієслів теперішнього часу в три рази перевищує відсоток форм минулого часу, складаючи 67-85 % від усіх дієслівних форм.

Абстрагованість і узагальненість наукової мови проявляється в особливостях вживання категорії виду дієслова: близько 80 % складають форми недоконаного виду, будучи більш абстрактно-узагальненими. Небагато дієслів доконаного виду використовуються в стійких зворотах у формі майбутнього часу, який синонімічний сьогоденню позачасовому: розглянемо, рівняння набуде вигляду. Багато дієслів недоконаного виду позбавлено парних дієслів доконаного виду: Метали легко ріжуться.

Форми особи дієслова і особові займенники в науковому стилі також вживаються відповідно до передачі абстрактно-узагальнювальних значень. Практично не використовуються форми 2-ї особи займенника ти, ви, оскільки вони є найбільш конкретними, малий відсоток форм 1-ї особи однини.

Найбільш часті в науковій мові абстрактні за значенням форми 3-ї особи займенника він, вона, воно. Займенник ми, окрім

вживання в значенні так званого авторського ми, разом з формою дієслова часто виражає значення різної міри абстрагованості й узагальненості в значенні "Ми сукупності" (я і аудиторія): Ми приходимо до результату. Ми можемо укласти.

3 Синтаксичні особливості наукового стилю мови

Для синтаксису наукового стилю мови характерна тенденція до складних побудов, що сприяє передачі складної системи наукових понять, встановленню стосунків між родовими і видовими поняттями, між причиною і наслідком, доказами і висновками. Для цієї мети використовуються речення з однорідними членами й узагальнюючими словами при них. У наукових текстах поширені різні типи складних речень, зокрема з використанням складених підрядних сполучників, що взагалі характерно для книжної мови: внаслідок того що; зважаючи на те що, тоді як і ін. Засобами зв'язку частин тексту служать вставні слова і сполучники: по-перше, нарешті, з іншого боку, що вказують на послідовність. Для об'єднання частин тексту, зокрема абзаців, що мають тісний логічний зв'язок, один з одним, використовуються слова, що вказують на цей зв'язок, і словосполучення: таким чином, на закінчення та ін. Речення в науковому стилі одноманітні за метою висловлювання – вони майже завжди розповідні. Питальні речення рідкісні і використовуються для привертання уваги читача до якого-небудь питання.

Критерії оцінювання знань і вмінь студентів

Контроль вивчення дисципліни здійснюється на основі оцінювання результатів самостійної роботи студента. Система контролю рівня засвоєння програмного матеріалу складається з двох етапів:

- перевірки рівня теоретичної підготовки студентів;
- перевірки рівня практичної підготовки студентів.

Перший етап передбачає контроль самостійного вивчення студентами програмного матеріалу, який включає теоретичні питання, тестові завдання, задачі.

У процесі теоретичної підготовки студенти орієнтуються на питання для теоретичного опрацювання і користуються завданнями для перевірки знань.

Об'єктами поточного контролю та оцінювання знань студентів є:

а) знання питань дисципліни, висвітлених у домашній письмовій роботі та в ході співбесіди з викладачем під час сесії;

б) вибіркова самостійна робота студента у формі реферату за тематикою кафедри, виконана студентом вдома в міжсесійний період та підтверджена знаннями при співбесіді з викладачем під час сесії;

в) знання питань дисципліни, висвітлених під час модульної контрольної роботи в аудиторії під контролем викладача.

Під час лекцій з дисципліни «Основи економічних досліджень» кожен студент отримує індивідуальні завдання для домашнього виконання. Домашні письмові контрольні роботи, виконані в міжсесійний період і здані на кафедру, підлягають захисту під час сесії в ході співбесіди з викладачем. Кожна робота складається з відповідей на 3 питання. Повна і правильна відповідь оцінюється в 10 балів. Відсутність відповіді по суті питань оцінюється в 0 балів. Відповідь з недоліками (неповна, з помилками, недооформлена) в залежності від суттєвості недоліків оцінюється в діапазоні від 0 до 5 балів.

Розв'язання аналітичної задачі (вибірккові дослідження) оцінюється після перевірки письмового тексту та співбесіди з викладачем у діапазоні від 0 до 10 балів за критеріями оцінювання письмової домашньої роботи, які наведені вище.

Під час сесії студенти виконують в аудиторії під контролем викладача одну контрольну (модульну) роботу, яка складається з тематичних питань. Повна успішна відповідь на кожне завдання оцінюється в 3 бали.

Неповна, з помилками, порушеннями методики розв'язування задач, неправильно оформлена відповідь у залежності від суттєвості недоліків оцінюється в діапазоні від 0 до 5 балів. Відсутність відповіді або відповідь, яка містить застарілі положення чи висвітлення інших питань, не пов'язаних з питаннями контрольної роботи, оцінюється в 0 балів.

1 Критерії оцінювання теоретичних питань:

а) 10 балів – питання розкрито досить глибоко й повно, що свідчить про ґрунтовне засвоєння програмного матеріалу; відповідь – на рівні самостійних роздумів з елементами творчого мислення.

Демонструється вміння здійснювати порівняльний аналіз різних теорій, концепцій, робити логічні висновки та узагальнення; здатність висловлювати й аргументувати власне ставлення до альтернативних поглядів на певне питання. Використовуються фактичні та статистичні дані, які підтверджують тези відповіді на питання. Студент виявляє знання законодавчих і нормативних актів України, підручників, посібників;

б) 8 балів – досить повна відповідь на питання, яка свідчить про тверде засвоєння програмного матеріалу; демонструється знання законодавчих та нормативних актів України, підручників, посібників, вміле володіння термінологією, елементами економічного аналізу;

в) 5 балів – студент володіє знанням матеріалу на рівні вимог, наведених вище, але в розкритті змісту питань ним були допущені незначні помилки у формулюванні термінів і категорій, використанні цифрового матеріалу, посиланні на конкретні періоди і дати; питання викладене недостатньо глибоко, у занадто стислій формі;

г) 3 бали – відповідь неповна, безсистемна, має суттєві помилки; вона свідчить про те, що студент засвоїв лише основну частину програмного матеріалу, у нього виникають труднощі під час викладення відповіді на питання;

д) 0 балів – студент зовсім не відповідає на поставлене питання або відповідає неправильно; у відповіді відсутні необхідні докази та аргументи; зроблені висновки не відповідають загальноприйнятим, є помилковими; відповідь містить зайвий матеріал, що не відповідає змісту питання і свідчить про нездатність студента зрозуміти питання; відповідь є повністю ідентичною тексту підручника чи конспекту або тотожною відповіді іншого студента на це саме питання.

2 Критерії оцінювання аналітичних завдань:

а) 10 балів — студент дає повну, вичерпну відповідь. Вона складається з правильного арифметичного результату; доцільного і логічного теоретичного обґрунтування виконаних розрахунків; правильного посилання (за необхідністю) на відповідні законодавчі та нормативні акти;

б) 8 балів — студент дає відповідь на рівні вимог, наведених вище, але під час теоретичного обґрунтування ним були допущені

незначні помилки у формулюванні термінів і категорій, посиланні на конкретні законодавчі та нормативні акти;

в) 5 балів — студент розв'язує задачу правильно, теоретичне обґрунтування зроблене, але воно є поверховим, або хід розв'язання правильний, теоретичне обґрунтування зроблене, але є арифметична помилка у розрахунках;

г) 3 бали — студент розв'язує задачу без теоретичного обґрунтування виконаних розрахунків;

д) 0 балів — студент зовсім не розв'язує задачі або розв'язує її неправильно; або опис розв'язання є повністю ідентичним опису розв'язання подібної задачі іншим студентом.

Максимальна оцінка за першим етапом контролю – 80 балів.

Другий етап контролю включає перевірку якості виконання практичного завдання, яке складається з 10 позицій і виконується на базі практики. Контроль здійснюється у процесі захисту студентами виконаного завдання на співбесіді з викладачем.

Кожна позиція завдання оцінюється за 20-бальною шкалою (0, 10, 20 балів).

Критерії оцінки подачі і захисту роботи такі:

а) 0 балів виставляється здебільшого тоді, коли студент не подав на кафедрі письмового тексту, виконаного з тієї чи іншої позиції завдання; коли текст письмового завдання є повністю ідентичним тексту письмового завдання іншого студента, а при захисті роботи студент не відповідає на поставлені запитання;

б) 10 балів — коли виконана робота не відповідає всім вимогам методичних вказівок (допущені суттєві помилки в розрахунках, відсутні обґрунтовані висновки), а під час захисту і відповіді на запитання студентом допущені помилки;

в) 20 балів — коли виконані завдання повністю відповідають зазначеним вище вимогам та відповіді студента при захисті – повні.

Максимальна оцінка за другим етапом контролю — 20 балів.

Разом за двома етапами контролю студент максимально отримує 100 балів.

Кількість балів, яка може бути отримана за результатом модульного контролю, дає студенту можливість для підвищення оцінки поточного контролю на один ступінь за державною шкалою:

— з “4” (75-89 балів) на “5” (90-100 балів);

— з “3” (60-74 бали) на “4” (75-89 балів);

— з “2” (35-59 балів) на “3” (60-74 бали).

Таким чином, максимальна кількість балів модульного контролю коливається у межах від 10 до 25 балів залежно від конкретного випадку.

Оцінки семестрового екзамену та семестрового заліку визначаються як середньоарифметичне оцінок двох модулів. Організація виставлення екзаменаційної оцінки та умови її покращення наведені у п. 3.4 Положення про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу (тимчасовому).

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до державної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E).

Визначення назви за державною шкалою (оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100-бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в цілому правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО – 3	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО – 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як отримати залік або екзамен (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	0-35	F

Список літератури

Основна

- 1 Колесников О.В. Основи наукових досліджень. – Харків: УкрДАЗТ, 2008. – 186 с.
- 2 Бабич Н.Д. Основи культури мовлення. – Львів, 1990. – 386 с.
- 3 Назарян М.М. Основи наукових досліджень: Навч. посібник. — Харків: ХІУ, 2007. – 146 с.
- 4 Гриньов А.В., Назарян М.М. Економіка і організація інноваційної діяльності. — Харків: ХІУ, 2005. — 299 с.
- 5 Єріна А.М., Захоржай В.Б., Єрін Д.Л. Методологія наукових досліджень: Навч. посібник. — К.: Центр навчальної літератури, 2004. — 212 с.
- 6 П'яницька-Позднякова І.С. Основи наукових досліджень у вищій школі: Навч. посібник. — К.: Центр навчальної літератури, 2003. — 116 с.

Додаткова

- 7 Нормативно-правові акти про наукову та науково-технічну діяльність у вищих навчальних закладах України / За ред. Ю.І. Горобця та М.І. Панова. – Харків: Право, 2009. – 784 с.
- 8 Пентилюк М. Культура мови і стилістика. – К., 1994. – 238 с.
- 9 Пилинський М. Мовна норма і стиль. – К., 1976. – 185 с.
- 10 Струганець Л. Культура мови. Словник термінів. – Тернопіль, 2000. – 473 с.
- 11 Головин Б.Н. Основы культуры речи. – М., 1988. – 228 с.
- 12 Медведев М.И., Назарян М.М. О развитии НИРС в вузах // Ученые записки ХИУ. — Харьков: ХИУ, 2002. — С.28-29.
- 13 Конюшная Ю.П. Открытия советских ученых. — М.: МГУ, 1988. – Ч. 1, 2. – 582 с.
- 14 Самин Д.К. Сто великих открытий. — М.: Вече, 2003. – 367 с.
- 15 Балли Ш. Французская стилистика. – М., 1961. – С. 144, 248.